

Forslag

til

Lov om ændring i lov om naturfredning.

(Vedtaget af folketinget ved 3. behandling den 9. juni 1961.*)

I lov nr. 140 af 7. maj 1937 om naturfredning, jfr. lovbekendtgørelse nr. 106 af 21. marts 1959 og lov nr. 101 af 25. marts 1959, foretages følgende ændringer og tilføjelser:

1. I § 2, stk. 1, udgår 3. og 4. punktum, og i stedet for indsættes:

„Inden for en omkreds af 100 m fra jordfaste fortidsminder må der ikke uden tilsludelse af fredningsnævnet, der om sagen skal indhente udtalelse fra nationalmuseet, opføres bygninger, skure, master o. lign. eller foretages beplantninger, ændringer i terrænet eller andre foranstaltninger, der i væsentlig grad kan virke skæmmende eller ødelæggende på det pågældende fortidsminde. I skove og plantager, hvor bevoksning forefandtes før 1. marts 1961, kan nyplantning dog finde sted, men beplantninger skal holdes i en afstand af mindst 5 m fra fortidsmindets fod. Fredningsnævnet kan efter indhentet udtalelse fra nationalmuseet under hensyntagen til terrænformer, udsigtsforhold m. v. ændre 100 m-zonens afgrænsning, når dens areal ikke forøges.“

2. Til § 3 føjes som nyt punkt til stk. 1:

„Såfremt det findes fornødent, kan der inden for en amtsrådsreds oprettes flere fredningsnævn, hvis indbyrdes virkeområde inden for amtsråds kredsen fastsættes af statsministeren.“

3. I § 3, stk. 2, indsættes efter 3. punktum som nye punktummer:

„Medlemmet eller suppleanten skal vælges uden for amtsrådets, henholdsvis kom-

munalbestyrelsens eller borgerrepræsentationens, midte. Hvor en fredningssag udelukkende eller tillige angår en ejendom, der tilhører vedkommende kommune, må kun den uden for amtsrådet, henholdsvis kommunalbestyrelsen eller borgerrepræsentationen, valgte person deltage i sagens behandling.“

4. Ordet „amtsråds kredse“ i § 3, stk. 3, ændres til: „fredningskredse“.

5. § 4 affattes således:

„§ 4. Der oprettes et for hele landet fælles overfredningsnævn bestående af en af statsministeren udnævnt formand, fire af folketinget valgte medlemmer samt to af højesteret blandt rettens dommere valgte medlemmer. På samme måde udnævnes eller vælges suppleanter for medlemmerne. Suppleanter for de af højesteret valgte medlemmer kan om fornødent vælges uden for rettens midte blandt andre personer, der opfylder de almindelige betingelser for udnævnelse til højesteretsdommere. Samtlige valg gælder for 4 år.“

Stk. 2. Overfredningsnævnets forretningsorden fastsættes af statsministeren.

Stk. 3. Der nedsættes 2 ankenævn, det ene for Københavns og øernes amter, det andet for Jyllands amter. Ankenævnene består af 3 medlemmer. Som formand beskikker statsministeren efter samråd med justitsministeren en af vedkommende landsrets dommere. De to andre medlemmer vælges af folketinget. Samtlige valg gælder for 4 år.“

*) Se FT: 1687, 2121, 4093, 4424; A. 1143; B. 965, 1105. Lov nr. 192 af 16. juni 1961.

45 Vedtagne lovforslag m. m. (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

6. I § 9, stk. 1, ændres ordene „Bygningskommissioner, sundhedskommissioner og politimestre“ til: „Enhver offentlig myndighed“.

7. I § 10 indsættes som nyt stykke foran stk. 1:

„Når et spørgsmål om fredning eller færdselsret er rejst af fredningsnævnet eller indbragt for dette og omfanget og beskaffenheden af den fredning, som nævnet efter det foreliggende mener kan komme på tale, kan fastlægges, påhviler det nævnet at indrykke bekendtgørelse i Statstidende og efter bestemmelse af nævnets formand i et eller flere af de stedlige blade om sagens genstand og omfang og samtidig at underrette ejeren af den pågældende ejendom. Når bekendtgørelse har fundet sted i Statstidende, må der ikke foretages noget, der kan danne hindring for eller vanskeliggøre sagens gennemførelse. Blicher sagen ikke gennemført, skal fredningsnævnet, henholdsvis overfredningsnævnet, på begæring ved kendelse afgøre, hvorvidt og da hvilken erstatning der tilkommer ejeren eller andre i anledning af sket forsinkelse.“

8. § 10, stk. 1, ændres til stk. 2.

9. § 10, stk. 2, ændres til stk. 3.

10. § 15, stk. 3, affattes således:

„Meddelelse om de af fredningsnævnet afsagte kendelser skal derhos i alle tilfælde inden 8 dage efter kendelsens afsigelse offentliggøres i Statstidende. Udskrift af kendelse eller beslutning skal tillige inden 8 dage tilstilles den, der har rejst sagen, samt andre interesserede efter nærmere af statsministeren fastsatte retningslinjer.“

11. § 17, stk. 1, affattes således:

„Af erstatningen udredes tre fjerdedele af statskassen. Den sidste fjerdedel udredes af det pågældende amtsfond og de i amtsråds kredsen beliggende købstadkommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling. Ligger den fredede ejendom helt i København, Frederiksberg, købstæderne eller flækkerne i de sønderjyske landsdele, udredes denne fjerdedel dog alene af den pågældende kommunale kasse. Ligger ejendommen dels i en by og

dels i en amtsråds kreds eller i flere amtsråds kredse, træffer indenrigsministeren bestemmelse om fordelingen af den de kommunale kasser påhvillende fjerdedel af erstatningen.“

12. § 17, stk. 2, affattes således:

„Stk. 2. I tilfælde, hvor det drejer sig om en sag, der vil medføre store udgifter, jfr. § 21, stk. 1, og hvor sagen har betydning for hele landet eller store dele deraf, medens den by- eller amtskommune, hvori det pågældende område ligger, ikke har særlig interesse i sagen, kan overfredningsnævnet ved enstemmig beslutning bestemme, at statskassen skal udrede indtil ni tiendedele af erstatningen.“

13. § 17, stk. 3, affattes således:

„Må beboerne i en eller flere kommuner, der efter foranstående ikke er bidragspligtige, antages at have en væsentlig fordel af en ordning, kan det pålægges den pågældende kommune at udrede en passende del af erstatningen.“

14. § 19, stk. 1, affattes således:

„De af fredningsnævnet afsagte endelige kendelser og trufne beslutninger kan, bortset fra de i § 30 a omhandlede afgørelser, indbringes for overfredningsnævnet. Indbringelse kan foretages af ejeren eller af andre i ejendommen berettigede, som har givet møde under sagen, af et ministerium, af en i sagen interesseret kommunalbestyrelse eller af en forening eller institution, der er anerkendt i henhold til § 6.“

15. Til § 19 føjes som nyt stk. 8:

„Stk. 8. Under overfredningsnævnets behandling af en af fredningsnævnet truffet afgørelse må der ikke foretages noget, der kan danne hindring for eller vanskeliggøre sagens gennemførelse. Bestemmelsen i § 10, stk. 1, sidste punktum, finder tilsvarende anvendelse med hensyn til den ved overfredningsnævnets behandling skete forsinkelse.“

16. § 22 affattes således:

„§ 22. Uden for byer og bymæssige bebyggelser og uden for områder, der er omfattet af en godkendt byudviklingsplan eller byplan (dispositionsplan), må der ikke uden fredningsnævnets tilladelse opføres bygnin-

ger bortset fra sådanne, der alene tjener landbrugs-, skovbrugs-, fiskerierhvervet eller andet på stedet naturligt erhverv samt lokal helårsbeboelse. Nævnets afgørelse skal træffes inden 6 måneder fra begæringens modtagelse i nævnet.

Stk. 2. Såfremt tilladelse i henhold til stk. 1, jfr. § 19, nægtes og ejendommen derved falder i værdi, er ejeren berettiget til erstatning for den ved afslaget forvoldte værdinedgang. Fredningsnævnet fastsætter så vidt muligt med ejerens tilslutning erstatningen ved kendelse. Om kendelsens indbringelse for overfredningsnævnet gælder lovens almindelige regler. Erstatningen udredes som i § 17 anført.“

17. Til § 23, stk. 4, føjes ordene: „eller der øvrigt er ret dertil for almenheden“.

18. § 23, stk. 5, 1. punktum, affattes således:

„På den frie strandbred må der ikke uden fredningsnævnets samtykke iværksættes foranstaltninger, der er til hinder for den frie færdsel, eller i det hele foretages noget, der vil være til væsentlig ulempe for almenhedens ret hertil.“

19. § 23, stk. 6, 2. punktum, affattes således:

„Hvor sådanne adgangsveje savnes, kan fredningsnævnet henvende sig til vedkommende kommunalbestyrelse, der drager omsorg for, at en dertil brugelig offentlig sti udlægges og optages på kommunens stifortegnelse i overensstemmelse med bestemmelserne i kap. V i lov nr. 95 af 29. marts 1957 om bestyrelsen af de offentlige veje.“

20. Til § 25 føjes som et nyt stykke efter stk. 3:

„*Stk. 4.* Inden for en afstand af 150 m fra indsøer med en vandflade på mindst 3 ha og fra offentlige vandløb med en bundbredde på mindst 4 m og inden for en afstand af 100 m fra de i lov nr. 95 af 29. marts 1957 om bestyrelsen af de offentlige veje under § 3, stk. 2 a)-c), nævnte hovedlandeveje og landeveje må der ligeledes kun bygges med fredningsnævnets tilladelse, jfr. næstsidste stykke, medmindre en væsentlig bebyggelse inden for disse afstande allerede er begyndt inden den 1. marts 1961. Reglen

i stk. 2, sidste punktum, finder tilsvarende anvendelse. Bestemmelserne er ikke til hinder for opførelse af de for landbrugs-, skovbrugs- eller fiskerierhvervet nødvendige bygninger og gælder ikke for befæstningsanlæg og havnearealer.“

21. I § 25, næstsidste stykke, tilføjes efter „2.“: „og 4.“.

22. § 30, stk. 1, affattes således:

„Enhver art af friluftsklamer uden for gader, veje og pladser i byer og bymæssige bebyggelser er forbudt. Herfra undtages dog reklamer vedrørende en næringsdrift eller virksomhed, når reklamen er anbragt i umiddelbar tilknytning til næringsdriften eller virksomheden. Dog kan fredningsnævnet forbyde reklamer, der virker særlig dominerende i landskabet eller er synlige over store afstande. Med fredningsnævnets og de pågældende vejmyndigheders tilladelse kan der opstilles skilte, der alene henviser til en næringsdrifts eller virksomheds beliggenhed.“

23. Til § 30, stk. 2, føjes ordene: „herunder lysreklamer“.

24. Efter § 30 indsættes som ny § 30 a:

„§ 30 a. Fredningsnævnets afgørelser i de i § 25, stk. 2 og 4, og i § 30 omhandlede sager kan indbringes for vedkommende ankenævn. § 19, stk. 1, 2. punktum, og stk. 2, stk. 6 og stk. 7, finder tilsvarende anvendelse. Ankenævnets afgørelser er endelige.“

25. I § 32, stk. 2, indsættes efter ordet „overfredningsnævnet“: „ankenævnene“, og i stk. 6 indsættes efter ordet „overfredningsnævnets“: „ , ankenævnene“.

26. Til § 34, stk. 1, føjes som 2. punktum:

„Statsministeren bemyndiges til at overføre overfredningsnævnets adgang til at dispensere fra de i henhold til § 31 i lov nr. 140 af 7. maj 1937 om naturfredning, som ændret ved lov nr. 129 af 13. april 1938 og lov nr. 339 af 25. juni 1940, godkendte fredningsplaner til et af de i henhold til foranstående bestemmelser nedsatte fredningsplanudvalg og således, at bestemmelserne i § 35, 4. og 5. punktum, samt § 36, 2. punktum, finder tilsvarende anvendelse.“

27. I § 35, 4. og 5. punktum, ændres ordene „overfredningsnævnet“ og „overfredningsnævnets“ til henholdsvis: „vedkommende ankenævn“ og: „ankenævnets“, og efter 4. punktum indsættes som nyt punktum: „§ 19, stk. 2, stk. 6 og stk. 7, finder tilsvarende anvendelse.“

28. Til § 35 føjes som nyt stk. 2:

„Såfremt det kan forventes, at en ejendom, der påtænkes omfattet af en under udarbejdelse værende fredningsplan, vil blive anvendt på en måde, der må antages at komme i strid med planen, kan statsministeren efter begæring af et af de i § 34

nævnte udvalg nedlægge forbud mod en sådan anvendelse. Forbud kan kun nedlægges for ét år, men kan dog, hvor særlige omstændigheder taler herfor, forlænges for yderligere ét år.“

29. Til § 41 føjes som nyt stk. 2:

„Loven finder tillige anvendelse på de indre territoriale farvande og søterritoriet.“

30. Efter § 42 indsættes som ny paragraf:

„§ 43. Lov nr. 140 af 7. maj 1937 om naturfredning med senere ændringer optages til revision i folketingsåret 1964-65.“

Gustav Pedersen.

/ Horn.

Forslag

til

Lov om ændring i fundats af 18. januar 1760 for Arne Magnussens Legat (Den arnamagnæanske Stiftelse).

(Vedtaget af folketinget ved 3. behandling den 10. juni 1961.*)

§ 1. Uanset bestemmelserne i den af kong Frederik V den 18. januar 1760 konfirmerede fundats for Arne Magnussens Legat (Den arnamagnæanske Stiftelse) foretages der en deling af stiftelsen i to afdelinger derved, at de af legatets håndskrifter og arkivalier, der må anses for islandsk kultureje, overgives til Islands universitet for at forvares og forvaltes dér i overensstemmelse med fundatsens regler.

Stk. 2. Alle i original eller afskrift foreliggende diplomer vedrørende Island og sådanne andre arkivalier, som kan antages at have haft deres plads i islandske lokal- og privatarkiver, anses for islandsk kultureje.

Stk. 3. Håndskrifter anses for islandsk kultureje, dersom værket vides eller med betydelig sikkerhed må antages at være forfattet af eller oversat af en islænding og det tillige indholdsmæssigt alene eller i overvejende grad vedrører Island og islandske forhold eller tilhører den islandske senmiddelalderlige fiktionslitteratur. Disse kriterier finder anvendelse, hvad enten håndskriftet er den originale affattelse eller en afskrift. Med et håndskrift forfattet eller oversat af en islænding sidestilles blandede håndskrifter, dersom de overvejende falder ind under ovennævnte kriterium.

§ 2. Samtidig med delingen af Den arnamagnæanske Stiftelse kan fra det kongelige bibliotek til den islandske stiftelse afgives

sådanne håndskrifter, som i det væsentlige kan sidestilles med dem, der i medfør af delingen tilfalder Island. Endvidere afgives fra det kongelige bibliotek til den islandske stiftelse Flatøbogen og Codex regius af Eddadigtene (Den ældre Edda).

§ 3. Det overdrages et udvalg bestående af to repræsentanter for Københavns universitet og to udpeget af Islands universitet at gennemgå de i stiftelsens besiddelse værende håndskrifter og arkivalier og gøre indstilling om, hvilke af disse der overgives til Islands universitet i henhold til bestemmelsen i § 1.

Stk. 2. Det påhviler endvidere samme udvalg at gennemgå de i det kongelige biblioteks besiddelse værende håndskrifter og gøre indstilling om, hvilke af disse der afgives til den islandske arnamagnæanske stiftelse i medfør af bestemmelsen i § 2.

Stk. 3. Indstillingen forelægges statsministeren, der efter forhandling med den danske og islandske undervisningsminister træffer endelig afgørelse i begge spørgsmål.

Stk. 4. Statsministeren træffer ligeledes bestemmelse om, at en passende del af legatets kapital overføres til Islands universitet samtidig med beslutningens iværksættelse.

§ 4. Den danske regering bemyndiges til at afslutte en overenskomst med Island om overgivelsen af de pågældende håndskrifter.

Gustav Pedersen.

/ Peter Larsen.

*) Se FT: 3104, 3250, 4344, 4639; A. 1655; B. 1017, 1109.